

Õiguskantsler

Teie 07.03.2023 nr

Meie 26.04.2023 nr 7-5/230441/2302270

Sotsiaalteenuste eest maksmine

Lugupeetud avaldaja

Pöördusite õiguskantsleri poole murega, et Saaremaa vald ei võimalda Teile tasuta koduteenuseid.

Võtsime Saaremaa Vallavalitsusega ühendust ja saime teada, et vald on Teile korduvalt pakkunud koduteenuste kasutamise võimalust. Vald ei ole saanud aga hinnata Teie maksevõimet, sest olete selles küsimuses keeldunud koostööst. Olete pakutud koduteenused alati tagasi lükanud põhjendusega, et ei soovi nende teenuste eest tasuda.

Õiguskantsleri andmetel hinnati Teie abivajadust viimati 27. märtsil 2023 toimunud kodukülastusel. Selle põhjal on Saaremaa Vallavalitsus leidnud, et Teil on õigus saada abi hooldekodus, aga kui soovite, võite saada ka eluruumi [], kus Teile osutatakse ka koduteenuseid. Seega ei ole vald enam valmis Teile kodus koduteenuseid osutama, kuna vald leiab, et üksnes neist teenustest Teile aitamiseks ei piisa.

Vald on Teile selgitanud (31.03.2023 kirjas), et hooldekodus ja [] pakutav abi on tasuline. Selleks, et vald saaks otsustada, kui palju peaksite nende teenuste eest tasuma, et need oleksid Teile taskukohased, tuleb Teil vallaga teha koostööd ning esitada andmed oma rahalise seisuga kohta. Vald on selleks palunud Teilt viimase kolme kuu pangaväljavõtet.

Niisugune palve on igati seaduslik. Samuti on vallal õigus nõuda, et maksaksite sotsiaalteenuste eest osaliselt ka ise.

Sotsiaalhoolekande seaduse ([SHS](#)) § 16 lõikes 1 on ette nähtud, et sotsiaalteenuse osutamise eest võib võtta tasu. Nii on kehtestatud ka Saaremaa Vallavolikogu 26.04.2019 määruses nr 7 „Sotsiaalhoolekandelise abi andmise kord“ ([määruse](#) § 6). Seega sotsiaalteenuste eest tasu võtmine on tavapärane ja tasu nende teenuste kasutamise eest maksavad ka teised Saaremaa elanikud.

Tasu võtmisele on seadusega sätestatud ka piirangud. Nii peab inimeselt võetav tasu olema talle taskukohane (SHS § 16 lg 2 ja 3). Saaremaa Vallavalitsuse 17.05.2022 [korralduse](#) järgi peab ükski elav inimene maksma koduteenuse osutamise ühe korra eest 4 eurot. Kui inimesele käib sellise

Õiguskantsleri Kantselei

Kohtu 8, 15193 TALLINN. Tel 693 8404. Faks 693 8401. info@oiguskantsler.ee www.oiguskantsler.ee

tasu maksmine üle jõu, on vallavalitsusel õigus küsida teenuse eest väiksemat tasu või inimene tasust sootuks vabastada (korralduse p-d 4 ja 5).

Selleks, et vallavalitsus saaks otsustada, kui suurt tasu inimene suudab sotsiaaltenuse kasutamise eest maksta, on vallal vaja andmeid inimese majandusliku olukorra kohta. Üldjuhul on sellised andmed ainult abivajajal endal ning kui inimene soovib, et teenuse hinda alandataks, tuleb tal need andmed vallavalitsusele esitada ([sotsiaalseadustiku üldosa seaduse](#) § 21 lg 1 p 1).

Kokkuvõtteks leian, et Saaremaa Vallavalitsus võib Teilt sotsiaaltenuste kasutamise eest võtta taskukohast tasu. Kui Te soovite neid teenuseid sellise tasu eest saada, siis on vallavalitsusel õigus küsida Teie majandusliku olukorra kohta andmeid ning Teil on kohustus need andmed vallale esitada.

Loodan, et see hinnang Teid ülemäära ei kurvasta ning et kaalute kõiki võimalusi, mida vald Teie abistamiseks pakub. Palun mõelge nende võimaluste peale, sest nagu ka ise olete õiguskantsleri nõunikele selgitanud, on Teil kõrvalise abita toime tulla keeruline.

Lugupidamisega

/allkirjastatud digitaalselt/

Ülle Madise

Teadmiseks: Saaremaa Vallavalitsus